N:o 7. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g. | NORDISKT MUSIKBLAD. | Stockholm den 2 April 1894. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | 14. Årg.

Lillian Sanderson och Bernhard Stavenhagen.

Ett intressant besök af främmande musikartister ha vi att förvänta, då i dessa dagar den ansedda sångerskan Lillian Sanderson och den redan länge berömde pianisten Bernhard Stavenhagen samfäldt komma att konsertera härstädes. Det annonserades först om en »Sandersonkonsert», då fru Sandersons turné, hvari den ryske violinvirtuosen Charles Gregorowitsch och pianisten Hans Brüning, en elev af Stavenhagen, voro deltagare, skulle utsträckas till våra nordiska bygder; men samtidigt beredde sig ock hr Stavenhagen att konsertera här. För att undvika denna »sammanstötning» hafva förmodligen fru Sanderson och hr Stavenhagen förenat sig om gemensamt uppträdande här denna gång, utan hr Gregorowitschs medverkan. Då man så nyligen här haft besök af en violinvirtuos, synes oss arrangemanget välbetänkt och beredande oss en omvexlande och helt säkert stor konstnjutning, ehuruväl äfven herr Gregorowitsch omtalas såsom en mycket framstående konstnär och väl värd att få höra.

Med anledning af detta dubbelkonserterande framställa vi i dagens nummer de båda artisternas porträtter, men måste dervid, äfven om vi löpa fara att anses oartiga, placera den manlige artistens å första sidan af typografiskt skäl; meningen hade varit att annars, i fall den först tillämnade Sanderson-konserten kommit till stånd, å första sidan inrymma bilder af både fru Sanderson och herr Gregorowitsch. Vi börja alltså med herr Stavenhagen och meddela hvad vi om denne konstnär ha oss bekant hufvudsakligen efter en uppsats i Nordisk Musiktidende för tre år sedan, då hans tillämnade konserterande i den norska hufvudstaden anmäldes.

* * *

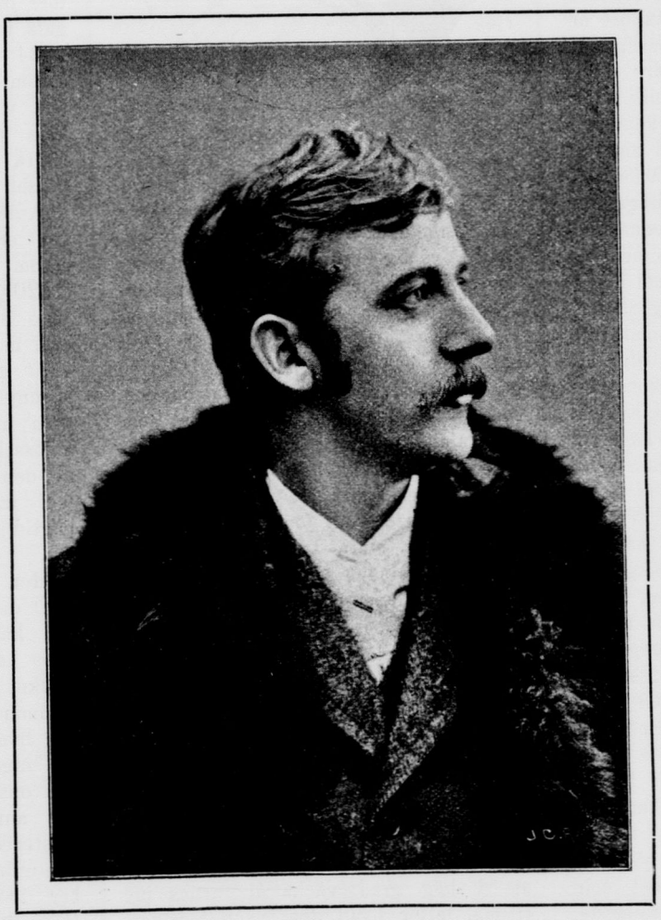

Bernhard Stavenhagen.

Bernhard Stavenhagen.

För jemt ett år sedan hade vi anledning att i första april-numret meddela porträtt af en pianohjelte, som då första gången skulle konsertera hos oss, det var den mirakulöse virtuosen Moriz Rosenthal. Den äfvenledes tyske pianist, som här är afbildad och snart skall låta höra sig i vår hufvudstad, är en konstnär af annat slag, ej mindre berömd, snarare mer, såsom erkänd att vara en af nutidens mest gedigna och fängslande pianovirtuoser, på samma gång han äfven står på höjden af nutidens tekniska mästerskap. Att genast belysa hans konstnärsskap med ett nyss fäldt omdöme derom, anföra vi här hvad en kritiker nyligen yttrat om honom efter ett par af hans konserter i Berlin. »Herr Stavenhagen bevisade å nyo sin alldeles utomordentliga konstnärlighet i behandling af flygeltonen; honom står till buds en rik skala af klangfärger och schatteringar, såsom få andra kunna framvisa; i synnerhet i *pianot* låter konstnären de underbaraste färger skimra. På det sorgfälligaste glättade, af fin konstnärlig smak luttrade, drogo de särskilda kompositionerna förbi åhörarne såsom en af solen bestrålad flod, verkande oblandad förnöjelse och njutning.» Kritikern finner väl Eugen d'Albert honom öfverlägsen i det stora, väldiga föredraget, men yttrar sedan: »Att herr Stavenhagen med all sin konst i det lilla och fina dock äfven utan möda kan bestiga snillehöjderna, visade han med de Beethoven'ska Variationerna och Liszt'ska Legenden, hvil-

Med detta nummer följer till tidningens årsprenumeranter musikbilaga, Musikalbum VIII, innehållande för piano: Vilh. Svedbom: *Albumblad*, Franz Neruda: *Impromptu*, Fr. Zierau: *Arabesk*, Hugo Sedström: *Novellette;* för en röst med piano: Felix Lindberg: *Vårvisa*, ord af Filip Tammelin.

kas fulländade föredrag framkallade verkliga stormar af bifall.»

Bernhard Stavenhagen är född den 24 november 1862 i Greiz, hufvudstaden i det lilla furstendömet Reuss. Redan i sin tidigaste barndom röjde han ovanliga musikaliska anlag och började vid sex år taga undervisning af stadskantorn i Greiz. Man bevakade med omsorg, att hans rika begåfning ej skulle mista sin fina doft genom ensidig dressyr. Då han var 11 år hade utvecklingen framskridit så långt, att hans far utan betänkande lät honom göra musiken till sin lefnadsuppgift. Fadern tog honom med sig till Berlin, der han omkring ett år besökte den af Th. Kullak grundade och ledda »Neue Akademie der Tonkunst», hvarefter han blef elev vid »kgl. högskolan». Först sedan han fått en tillräckligt vetenskaplig utbildning begynte han i sitt 16 år att uteslutande vända sig åt pianospelet, med professor Rudorf som lärare, under det han samtidigt tog undervisning i kompositon för den berömde teoretikern Friedrich Kiel. Resultatet häraf blef, att han 18 år gammal vann det stora Mendelssohn-priset för utöfvande tonkonst.

Om vintern 1882 uppträdde Stavenhagen första gången i Berlin på egen konsert och det med en framgång, som genast ställde honom i ledet bland de talangfullaste yngre pianovirtuoserna. Sedan han ännu i två år rastlöst arbetat vidare på sin konstnärliga utveckling, förnyade han i mars 1884 bekantskapen med Berlins publik. Oaktadt det mest smickrande erkännande af publik som kritik var han ändå ej fullt nöjd med sig själf, hvarför han sommaren 1885 beslöt att draga hän till Liszt i Weimar. Under dennes ledning äfvensom under umgänge med liksinnade konstbröder, sådana som Friedheim och Siloti, utvecklade sig Stavenhagen till högsta grad af teknisk fullkomlighet. Här lärde han sig att tränga in i det musikaliska konstverkets innersta väsen, så att Liszt vid sitt sista besök i Paris kunde säga till några af sina vänner: »Denne skall en gång blifva arfvinge till min andeliga kvarlåtenskap!» Redan i Weimar hade Liszt erkänt detta, ty han utvalde Stavenhagen till sin ständiga följeslagare på sina resor till Rom, Budapest och London, der de firade triumfer, som knappast någon lärjunge annars haft skäl att få dela med sin lärare. Sedan har Stavenhagen med sällspord framgång uppträdt i England, i Wien, Petersburg etc.

Hvad som är så utmärkande i Stavenhagens spel ha vi förut antydt. Det är den poetiska, själfulla tonen, som i alla styrkans grader bär hos sig prägeln af absolut skönhet och hvars klang utöfvar en förtrollande verkan, dertill anslagets rikedom på omvexling, den fasta, bestämda rytmen och det lif som besjälar föredraget samt den stora förmågan att tränga in i ett musikstyckes själ och anda, och med allt detta är hans spel så enkelt, naturligt och graciöst. Med rätta säger om honom Otto Lessmann: »Stavenhagen är den sista betydande gåfva stormästaren Liszt skänkt sin konst».

Bernh. Stavenhagen är också lycklig komponist. Vid sista Berlinerkonserten spelade han af egna kompositioner ett »Capriccio», »Intermezzo» och »Menuetto Scherzando», det sista erinnande om Scarlattis stil, hvarom kritiken yttrade, »att de voro skapelser af hänförande poetiskt behag och utrustade med den virtuosa pianosatsens hela förtrollning».

Lillian Sanderson.

För närvarande finnas två amerikanska sångerskor med namnet Sanderson, hvilka väcka uppmärksamhet i musikverlden. Den ena är fru Lillian Sanderson, alt- och konsertsångerska, som vi i dessa dagar få tillfälle att höra härstädes och hvars porträtt vi derför nu meddela; den andra, Sibyl Sanderson, den såväl för sin skönhet som sin talang bekanta sopran- och operasångerskan, hvilken nyligen i Paris kreerat titelrolen i Massenets »Thaïs». Denna senare, som förut på Opéra comique firat stora triumfer i »Esclarmonde», »Manon» och »Phryne», är född i Sacramento; Lillian Sanderson deremot föddes d. 13 okt. 1867 i Milwaukee. Någon slägtskap dem emellan eger ej rum, så vidt man vet.

Lillian Sanderson är elev af den bekante sångläraren Stockhausen i Frankfurt a. M. och har under senare år förvärfvat sig stort anseende som konsertsångerska. Hennes röst är ej stor eller omfångsrik, men hon förstår genom det sätt, hvarpå den användes, att i hög grad väcka åhörarnes intresse, efter hvad den tyska kritiken meddelat. Den lyriska sången är ej hennes starka sida, men i den episka, i balladstilen, är hon mycket framstående. Hennes talang är dramatisk, hon deklamerar och fraserar ypperligt samt understödjer sången med talande minspel. En kritiker har sagt om henne: »Fru Sanderson, med sina af naturen sparsamt förlänade röstmedel, vill och kan ej smeka örat med yppig sirénton och mäktigt gripande välljud men förmår säkrare än mången annan att med underbar innerlighet och klokhet träffa rätta uttrycket och genom sitt föredrag eröfra alla hjertan.» Fru Sanderson lär nyligen ha gjort en framgångsrik tourné i Ryssland. I den snillrika drottningen Carmen Sylva, vid hvars hof hon sjungit flera gånger, har hon en varm beundrarinna. Vi kunna tillägga, att sångerskan af danske konungen belönats med medaljen för konst och vetenskap.

Beethovens Missa solemnis.

En musikalisk högtid beredes oss här genom Filharmoniska Sällskapets snart förestående uppförande af Beethovens storslagna D-dur-messa, som då för första gången gifves härstädes.

Missa solemnis, op. 123, komponerades 1818—22 och utgafs 1826, året före den store tonsättarens död. Den gafs första gången i Wien den 7 mars 1824 och ansågs af Beethoven sjelf såsom hans mest fulländade verk. Innan vi redogöra för innehållet af verkets särskilda delar, må här anföras några yttranden om detsamma af Mühlbrecht och andra tonsättarens biografer.

Anledningen till dess komponerande var erkehertig Rudolphs installation såsom kardinal-erkebiskop af Ollmütz (1820), vid hvilket tillfälle Beethoven ville efter sin förmåga visa sig tacksam mot sin höge lärjunge, som städse varit honom en hjelpsam vän. Ursprungligen låg dock ej i tondiktarens plan att detta verk skulle få ett så kolossalt omfång, hvilket bevisas redan af den omständigheten, att det icke blef färdigt förrän två år efter den högtidlighet, för hvilken det var skrifvet.

Men redan från början omfattade han detta verk med så mycken lust och kärlek, att kompositionen under hans händer växte till ett jätteverk, i hvilket han småningom nedlade hela summan af sitt musikaliska vetande, och hvarmed han uppsteg till en höjd, dit ingen förmått följa honom. Med den outtröttligaste flit, tillbakasättande allt annat, egnade han sig åt detta mästerverk, öfver hvars uppkomst Schindler i ett bref af den 29 september 1827 lemnar en intressant notis. Han säger: »Det skall städse blifva mig en härlig erinring, minnet af denna tid, då jag ofta timtals satt vid skrif-

bordet midt emot den store mästaren, när han skapade detta storverk; och fugan i Credo återväcker i minnet många lustiga stunder. — Också är denna sats i messan den, som mest lät honom känna sin menskliga natur, ty i sitt anletes svett slog han takt efter takt med händer och fötter taktdelarne, innan han satte noterna på papperet, hvarföre hans värd sade upp honom på bostaden, emedan de andra hyresgästerna besvärade sig öfver, att Beethoven ej lemnade dem i ro hvarken natt eller dag genom sitt stampande och dunkande i bordet. Man förklarade honom också öfverallt för en narr, och man skulle verkligen denna tid (det var sommaren 1819) kunnat tro att han icke var vid sina sinnens fulla bruk, i synnerhet då han skref Fugan och Benedictus.» Så långt Schindler. Den anda af religiositet, hvari messan har sitt ursprung, torde vara öfverflödigt att skildra, dock må ett yttrande af Marx (Beethoven II, 244) anföras, som är ganska karakteristiskt: »Icke trosnit eller hängifvenhet för tempeltjensten, utan den fullt fria skaparkraftiga fantasien allenast kunde frambringa Beethovens messa. Dervid är också klart, att icke tron och sinne för kyrkan och det kyrkliga ordet, än mindre yttre inflytelser, voro bestämmande för kompositionen, utan framför allt tondiktarens egen åskådning, genomträngd af hans, om också ej konfessionella, dock andaktsfulla — derom vittna både hans ord och hans verk — hängifvenhet åt tanken på det eviga. Lärjungen och vännen ville han med sina toner inviga till den höga kyrkliga värdigheten; *då* skådar han den storartade domen, i alla hvalf och vinklar genombrusad af orgelns mäktiga toner, af fromma sånger och instrumenternas stormande jubel; *då* stod för hans inre blickar det af presterna förkunnade mysteriet; *då* bekände allt folk, i ödmjuk fromhet upprepande det ofattliga ordet, de eviga trossatserna och instämde i gemensammma böner. Beethoven hade icke varit konstnär, om ej allt detta hos honom kommit till lefvande åskådning, om han ej satt sig in uti dessa andaktsfulla menniskors själsstämning, med sitt hjerta fattat deras tro och ur sitt hjerta framdragit i ljuset uttydningen och förklaringen deraf.

Så skref Beethoven *sin* messa. Han kunde det ej annorlunda. Han förvaltade det höga embetet så, som det var honom gifvet, honom, herskaren och skaparen i den fantastiska instrumentalverldens rike.»

Så långt kan man spåra de motiver, som ledde Beethoven; man kan af mästarens hela *lefnad* sluta till hans mästerverk, men huru skall med döda bokstäfver kunna för läsaren framställas en bild af sjelfva skapelsen?

Man måste ju vid åhörandet af musiken anstränga sig till det yttersta för att blott följa sjelfva idén och hålla blicken fri under det öfverväldigande intrycket af de fyra solostämmorna, med hvilka en blandad kör är hoplänkad, uppburen af en orkester, hvari Beethovens mästerskap i instrumentationen framträder så glänsande, att man ofta förledes att med all sin uppmärksamhet följa ett särskildt instrument i den konstrika tonväfnaden, på ett så fängslande sätt är hvarje, äfven det ringaste material, användt.

Det är gifvet att detta verk, utfördt, såsom det ursprungligen är ämnadt, i kyrkan med tillhjelp af orgelns mäktiga tonmassor, skall göra ett ännu mera öfverväldigande intryck. Messan innehåller följande delar: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus och Agnus Dei, tillsammans 25 i afseende på tonart och rytm vexlande nummer, af hvilka Kyrie och Gloria, enligt Beethovens eget yttrande, intaga förnämsta rummet. Hufvuddelarne och deras särskilda nummer följa här:

Kyrie. *Kyrie I,* soloqvartett och kör (assai sostenuto). — *Christe* (andante ben marcato). — *Kyrie II* (tempo primo).

Gloria. *Gloria in excelsis,* kör (allegro vivace). — *Gratias,* soloqvartett med kör (meno allegro). — *Domine Deus,* soloqv. m. kör (tempo primo). — *Qui tollis peccata mundi,* soloqv. m. kör (Larghetto). — *Quoniam tu solus* och *Cum sancte spiritu,* kör (kort allegro maestoso). — *In gloria Dei patris,* kör (allegro ma non troppo e ben marcato), soli, soloqv. och kör. — *Amen,* soloqv. och kör (poco più allegro). — *Gloria in excelsis,* kör (presto).

Credo. *Credo,* kör (allegro ma non troppo). — *Et incarnatus,* soloqvartett, soloqv. m. kör (adagio), *et homo,* soloqv. m. kör (andante). — *Et crucifixus,* soloqvartett, soloqv. m. kör (adagio espressivo). — *Et resurrexit,* kör (kort allegro), *et ascendit* (allegro molto). — *Credo in spiritum sanctum,* kör (allegro ma non troppo), *et vitam venturi sæculi, amen!* kör (allegro ma non troppo, sedan allegro con moto och grave), soloqv. m. kör.

Sanctus. *Sanctus Dominus,* soloqvartett (adagio). — *Pleni sunt coeli* (allegro pesante). — *Osanna I* (presto). — *Preludium* (sostenuto). — *Benedictus,* baskör, orkestersats, alt- och basduo, soloqvartett, kör. *Osanna II.*

Agnus Dei. *Agnus Dei qui tollis peccata,* bassolo (adagio) med manskör, duo mellan alt och tenor med kör, altsolo, soloqvartett med kör. — *Dona nobis pacem,* kör (allegretto vivace), sopransolo med soloqvartett och kör. Allegro assai (4/4): orkestersats, korta alt-, tenor- och sopransoli, soloqvartett (tempo primo, 6/8), kör, soloqv. och kör (*ff* dona etc.). — Presto: orkestersats. *Agnus Dei,* kör, sopransolo med kör, soloqvartett, soloqv. med kör; slutkör, afbruten af korta orkestersatser.

* * *

Om Beethoven och hans messa yttrar sig Köstlin i sin musikhistoria sålunda: »Minst lämpade sig en så helt och hållet subjektiv komponist för att vara kyrkomusiker. Hvad Beethoven komponerat af kyrkliga verk är alltigenom subjektivt. I D-dur-messan talar icke kyrkan, utan snarare en Faust, hos hvilken klocktoner och påskhymner väcka hemlängtan efter barndomens fromma tro, hvilken i smärtsam kamp klänger sig fast vid de heliga orden till dess han deri finner frid och ljus. Med ett ord, det är äfven här Beethoven som talar till oss: den från strid med tvifvel och missmod efter frid och tro kämpande menniskan, hvilken slutligen i det mysterium, som kyrkan ödmjuk och troende firar, *anar* den sista och saligaste lösningen af alla lifvets gåtor. Deraf förklarar sig oron, ja, den ofta vilda rörelsen i denna messa, som påminner om ingenting mindre än om den gamla tidens af lugn och måtta karakteriserade kyrkomusik.»

Utförandet af Beethovens stora messa i Wien för en tio år sedan * gaf anledning till uppväckande af frågan, när denna för första gången enligt sin ursprungliga bestämmelse användes till förhärligande af gudstjensten. Så vidt man hittills känner, skedde detta år 1830 och då ej uti någon af de stora städerna med biträde af en öfvad kör och orkester samt renommerade solokrafter, utan i en liten böhmisk stad Warnsdorf i närheten af fabriksstaden Rumburg; det var ett djerft företag, som än i dag kan lända till exempel på hvad en fast vilja och hängifvenhet för en sak kan uträtta.

Till dag för utförandet var bestämd den 29 juni, S:t Petrus' och Paulus' kyrkofest. Själen i företaget var stadens kantor Johan Vincenz Richter, hvilken stod högt i anseende såväl för sin duglighet som musiker, som ock för sin viljekraft, hvarför man äfven på hans ord utan lång öfvertalning bestämde sig för det djerfva steget.

Hvilka krafter som fordras endast i soloqvartetten, är välbekant. Då var det en murare- och en snickaredotter, kantorns äldste son, en fabrikant, en värdshusvärd och en skräddare. Kören räknade 9 sopran- och 10 altröster (skolbarn af båda slagen), 9 tenorer och 8 basar (småfabrikanter, väfvare och annat folk från närliggande småstäder och andra orter). Orkestern, under anförande af militär-musikdirektören Franz Suchaneck från Zittau, räknade 28 man för stråkinstrumenten och 19 man för harmonien samt pukorna och orgeln. Alla dessa voro från staden och närliggande orter, der-

* Se Sv. Musiktidning 1884 nr 8.

ibland en fabrikant Ohmann, en skollärare, en färgare samt en paraplymakare och en tornväktare. Harmonimusiken sköttes af militärmusikanter från det närbelägna Zittau och en linneväfvare i Warnsdorf. Vid orgeln satt Klaus, jernhandlare från Seitgendorf, skicklig organist och kontrapunktist. Hela samlingen utgjorde 90 personer.

Deltagarne från främmande orter herbergerades vid sina besök af invånarne i Warnsdorf, hvilka på allt sätt understödde företaget; kantorn öfvade, med partituret framför sig på klaveret, hela månader igenom skolungdomen, deri biträdd af de violspelande skollärarne. Ju närmare festdagen nalkades, desto ifrigare blefvo alla deltagarne, och det var rörande att se huru vigtig hvar och en ansåg sin uppgift. På sjelfva den stora dagen hade menniskor strömmat tillsammans i massor från alla håll för att bevittna undret. Så när som på ett enda misshugg vid början af Credo, gick alltsammans väl ihop. Högsta förtjensten inlade emellertid ledaren af det hela, den entusiastiske, energiske, till och med despotiskt ingripande kantor Richter.

Svensk qvartettsång i England.

Ännu en gång kommer den så högt värderade svenska qvartettsången att ställas inför utlandets dom. Men det blir denna gång ej verldsstaden vid Seine utan den ännu större vid Themsen som kommer att få afgifva sitt utlåtande om densamma.

Det är nämligen vid den stora verldskonferens, som de Kristliga Föreningarne af Unge Män — till firande af sin föreningssaks femtioårsjubileum — kommer att hålla i London den 1 till 7 juni detta år, som en 60 man stark kör af svenska sångare kommer att uppträda. Det är engelsmännen sjelfva som uttryckt sin önskan härom och till och med inbjudit hela sångarskaran att under vistelsen i London vara deras gäster. Som ledare för kören kommer herr kamrer Axel Taube i Malmö att fungera. Herr Taube har förut gjort sig känd som ledare af mansköer, då han för tre år sedan på ett hedrande sätt ledde den lilla sångarskara, som då medföljde till verldskonferensen i Amsterdam.

Redan i slutet af januari utgick uppropet till svenske sångare, tillhörande någon af vårt lands K. F. U. M., om deltagande i denna färd. Den 1 mars var anmälningstiden ute, och då var också det bestämda antalet långt öfvertecknadt. Ingen för ledaren okänd sångare har antagits utan nöjaktiga referenser, hvadan den nu antagna skaran med skäl kan kallas »utvald». Den räknar också ibland sig en mängd framstående och väl kända qvartettsångare, hvarför man har all anledning att tro det den svenska qvartettsångens runor komma att föras med ära.

Bland de tillfällen, hvarvid de svenska sångarne komma att uppträda i London, kunna vi nämna: vid konferensens öppnande i Exeter Hall, vid jubileumsfesten i Albert Hall, vid Lordmayorns fest för konferensen i Guildhall m. fl. officiela tillfällen. Dessutom kommer en konsert att gifvas till förmån för det svenska K. F. U. M.-förbundet, hvilken konsert troligen kommer att ega rum i Exeter Hall, en sal rymmande 10,000 personer. Programmet till denna konsert äro vi i tillfälle att här meddela; det har följande utseende:

1. »Hör oss Svea!» ... *Wennerberg.*
2. Vårsång ... *G* * * * *
3. Brudefærden i Hardanger ... *Kjerulf.*
4. a) »Glädjens blomster» } Folkvisor.
   b) »Du gamla, du friska» (med solo) ... }
5. Stridsbön ... *O. Lindblad.*
6. Solnedgång i hafvet *E. G. Geijer.*
7. a) »Mandom, mod» ... } Folkvisor.
   b) »Djupt i hafvet» ... }
8. »O, Gud som styrer» *Wennerberg.*
9. I stormen ... *Mendelssohn.*
10. Pilgrimen (med solo) *Rob. Kihlberg.*
11. Kyrie Eleison ... *Josephson.*
12. a) Ps. nr 150 ... } Ur Dav. ps. af
    b) Ps. nr 33 (med solo) } *Wennerberg.*

Eventuela D. C.-nummer:
1) Suomis sång ... *Pacius.*
2) Finska rytteriets marsch.

Hela repertoaren kommer för öfrigt att omfatta omkring 45 nummer, med högst få undantag nordiska kompositioner.

Som sångare hafva anmält sig från de mest skilda delar af vårt land, är redan hela repertoaren bestämd och delgifven sångarne. På de platser, der fullständig qvartett finnes, exempelvis Stockholm, Upsala, Göteborg, Malmö, Örebro m. fl., bedrifvas redan repetitionerna med all fart. Lördagen den 26 maj samlas kören till den första gemensamma repetitionen i Göteborg, der äfvenledes konsert gifves före afresan, troligen i Oscar Fredriks kyrka. Affärden från Göteborg anträdes med extra båt tisdagen den 29 maj, och man antar att omkring 200 svenska medlemmar af K. F. U. M. komma att medfölja.

Helt visst kommer denna sångarfärd att väcka uppseende icke endast i England och bland den stora skaran (med säkerhet minst 2,000) främlingar från hela verlden, som kommer att samlas dit till konferensen, utan kommer man förvisso äfven här hemma att i vida kretsar följa dessa våra landsmän med det mest deltagande intresse, och många blifva säkerligen de välönskningar, som komma att följa dem på färden.

H. L.

Symfoni.

Mäktiga toner, som brusen,
hvadan äfven I komna,
hvadan er makt?

Smekande gripen I känslan
kärleksfullt.
Stormande gripen I henne
ofattbart.
Fallande, stigande gjuta
sig edra kaskader i sinnet
likt sommarens svalkande regn
öfver längtande blomster,
lifva och skänka
frid i trängtande själ.

Från er dansa i krumsprång
muntra bacchanter;
Eros hviskar smäktande
fram sin trånande bön;
Faunernas skälmska skratt
och cherubernas hymner
klinga gemensamt hos er;
Sirenernas lockande sånger
spinnas i trolska ackorder;
Amor skalkande ler,
måttar med båge och pil;
Psyke svingar sig skär,
sluten i oskuldens slöja;
Gralriddarn kommer och
svinner åter till sagornas land;
alla melodiskt bundna af
rytmens heliga fibrer.
Sjelfva det ondas begrepp,
som grinar sitt gäckande löje,
svepes i bländande skrud
af ren harmoni.
Allt, hvad jorden har ammat,
anden har skapat,
lockas af eder
i rytmisk takt.

Hvadan er sällsamma makt
att fängsla och tjusa,
att tvinga den manande anden
till drömmande ro?
När i er famn han sig hvilar
glömmer han sorgfritt
lifvets smärta och oro,
höljes in i en rossky
af saligt berusande vemod
och bäres så hän
i ett moln af silfverstänkt skir,
förd af osynliga vingar,
till ljusare nejder,
till skönhetens härliga
empyré.

Jag är ej, du är ej
här nere; frigjord från stoftet
svingar själen sig gladt
till olympiska himlar,

till gudarnes samkväm
i fridlysta salar.
Det är som finge han smaka
en droppe af det oändligas
saliga nektar.
Smekande toner, som mäktiga susen,
hvadanären I komna?
Älskliga Euterpe,
hvadan din trollmakt?

Ragnar Kock.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

Tham, Hélène, född Murray: *Åtta pianostycken,* tillegnade professor Ivar Hallström. Pris 2 kr.

Lindberg, Felix: *L'Espérance,* Vals, tillegnad fru Ellen Hartman. Pris 1 kr.

Höckert, Erik: *Toreador,* Polka. Pris 75 öre.

För en röst med piano:

Carlander, Carl: *Ene i skov,* visa (ess—f eller g). Pris 75 öre.

Tham, Hélène: *Tre Andeliga Sånger,* tillegnade hofkapellm. C. Nordqvist. Psalm 42: 12 (h—fiss); Joh. 6: 39 (d—f); Davids Psalm 103: 2 (d—g). Pris 1 kr.

— » — *Sånger,* »till mina syskon»: »Helsning» (c—f), »Svanen» (d—g), »Från nya hemmet» (ess—f), »Erinran» (ess—ass), »Fågeln» (d—f) »Ur Stens visor» (ciss—eis), »Med ett album» (d—f), »Till min mor» (d—fiss), »Till en vän» (b—ess).

Det är nästan endast obekanta eller föga kända tonsättarenamn, som läsas här ofvan. Bland dem tillhör ett en kvinlig tonsättarinna, som debuterar med ej mindre än tre särskilda samlingar. Af dessa eger just ingen högre musikaliskt värde, men pianostyckena visa flere rätt goda tankar och vårdadt arbete. Sångkompositionerna angifva håg för andlig och allvarlig stämning. De andliga, med Mendelssohn och Wennerberg till förebild, röja mera mognad än de andra, hvilka i sin enkelhet förefalla såsom sångmöns förstlingar. — Herr Carlanders sång, som han sjöng på sin nyligen här gifna konsert, syntes då slå an på publiken; sången är liflig, med utrycksfull melodi, men litet enformig genom de två åttondelarne, som afsluta hvarje mening och på ett och annat ställe kunnat utbytas med en fjerdedel i stället för första åttondelen. I tredje takten från slutet bör G i basen säkerligen utbytas mot F. — Felix Lindbergs vals i D-moll låter rätt bra och är väl mera ämnad till salongsstycke än till dansmusik, hvartill deremot Höckerts polka väl lämpar sig.

På Carl Germans förlag har utkommit:

Cramer, J. B.: *60 valda Etyder* för piano, med förord, fingersättning, föredragstecken och anmärkningar af dr Hans von Bülow, öfversättning från tredje tillökade och förbättrade upplagan. Band I och II à 2 kr.

Åt denna märkliga upplaga af de berömda etyderna skall egnas en särskild artikel i nästa nummer.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Mars 16: Auber: *Fra Diavolo.* Zerlina: fru Sterky. — 17: *3:e symfoni-konserten*: 1) Beethoven: Symfoni n:o 7, A-dur; 2) F. Berwald: aria ur »Estrella di Soria» (frök. Hulting); 3) Wilh. Stenhammar: konsert för piano (hr Stenhammar) och orkester, 4 Berlioz: ur »Damnation de Faust»: a) Menuet des Follets, b) Ballet des Sylphes, c) Marche hongroise. — 18: Mozart: *Figaros bröllop.* — 19, 28: Wagner: *Tannhäuser.* — 21, 26: Boito: *Mefistofeles* (Pantalis: fru Linden). — 25: *4:e symfonikonserten;* 1) Mozart: Symfoni G-moll; 2) Weber: cavatina ur »Euryanthe» (fru Edling); 3) a) E. Ellberg: Introduction och fuga, b) Bror Beckman: »Sommarnatt», för stråkorkester; 4) W. Stenhammar: pianokonsert med orkester; 5) Beethoven: uvertyr till »Leonora» (C-dur) n:o 3. — 27, 30: Gluck: *Orfevs;* Mascagni: *På Sicilien,* (Santuzza, Lola, Lucia; frkn Labia Almati, fru Strandberg; Toriddo, Alfio: hrr Ödmann, Lundquist — 50:e gången $^{30}/_{3}$).

Vasa-teatern. Mars 16—23, 25—31: *Tsarens kurir.* — 18, 26, 27: Sullivan: *Mikadon* (matinéer).

Musikaliska akademien. Mars 31: Konsert af hr *Johannes Elmblad*; biträdande frkn Selma Ek och Alfhild Larson.

Berns' salong. Mars 25: Matiné af hr *Axel Rundberg,* biträdande: fru Sterky, frkn. Labia, Hulting, Frödin; hrr Ödmann, Lundquist, Lundmark, Vallenius, A. Lindholm. — 26: Matiné af af fru *Hilda Castegren.*

Östermalms kyrka. Mars 23: Konsert: Haydn: »Skapelsen»; biträdande: fru Edling, frök. S. Ek; hrr Lundquist, Strandberg, Sellergren, k. operans kör och orkester; dirigent: hofkapellmäst. R. Henneberg. — 27: Konsert till förmån för församlingens skollofskolonier.

Katarina kyrka. Mars 26: Matiné till förmån för församlingens barnkrubba.

Operascenen har under sista hälften af mars omkring påskdagarne haft en »stilla vecka» i afseende på nyheter; deremot har ett 50-gångs-jubileum kunnat firas med Mascagnis »På Sicilien», som efter sin première hos oss den 11 nov. 1890 nu den sista mars här upplefvat så många föreställningar. Märkligare hafva de, som vanligt denna tid, talrika konserterna varit, och i första rummet k. operans båda symfonikonserter; detta ej blott i afseende på värderikt innehåll utan äfven därför, att man såsom deras ledare fick återse vår länge på dirigentplatsen, allt sedan den olyckliga operakrisen, saknade förste hofkapellmästare Conrad Nordqvist. Att denne ej blott här, utan äfven, såsom vi nyss sett, i Danmarks hufvudstad uppskattas såsom en orkesterchef af första rang veta vi nog, och denna opinion tog sig uttryck å första konserten i en storartad ovation för honom af den långt förut utsålda salongen, i hvars hofloge konungen med söner och hertiginnan af Dalarne jemte uppvaktning syntes lifligt deltaga i hyllningen. Första numret, Beethovens härliga A dur-symfoni, beredde genom dess utförande genast åt herr Nordqvist en stor triumf, likaså slutnumren, Berlioz vackra och populära orkesterstycken, af hvilka de två sista bisserades. En märklig nyhet för aftonen var herr Stenhammars nya pianokonsert, hvari han sjelf med stor talang skötte flygeln. Den unge, förut särdeles genom vokalsaker fördelaktigt kände tonsättaren, har med denna konsert framträdt i ledet bland våra förnämsta yngre komponister, ådagaläggande en stor uppfinningsförmåga och idérikedom samt en öfverraskande talang i behandlingen af orkestern. Redan första satsen, Allegro molto, fängslar intresset med melodiska motiver och kraftig rytm, ehuru satsen är väl utdragen i längd; den andra, vivacissimo, är mera koncentrerad och gör med sin lifliga rytm ett uppfriskande intryck. Andantet, som följer derpå, innehåller nog åtskilligt vackert men synes oss svagare än de öfriga satserna, af hvilka den sista sätter kronan på verket ifråga om inspiration och konstnärlig genomföring. Herr Stenhammar vann ock af publiken lifligt erkännande för detta verk både i egenskap af komponist och pianist. Hr Stenhammar har hufvudsakligen under hr Richard Anderssons ledning utbildat sig i pianospel och studerade sedan, ehuru helt kort tid, för dennes lärare prof. Barth i Berlin. Konserten väckte ej mindre bifall å den följande symfonikonserten, som äfven inbragte rik hyllning åt hr Nordqvist, särdeles efter utförandet af Beethovens hänförande Leonora-uvertyr. Å denna konsert gåfvos äfven, såsom ofvan synes, ett par nyheter för stråkorkester af två unga svenska komponister. Herr Ellberg, elev af Dente, framförde vid konservatoriets uppvisning 1892 en uvertyr, som vittnade om goda kunskaper och anlag, så var ock fallet med hans nu utförda »Introduktion och fuga», som dock i sin torra stil ej gerna kunde anslå publiken. Långt bättre intryck gjorde herr Beckmans »Sommarnatt» med god stämning och lyckad behandling af stråkorkestern. Med konserternas vokalnummer skördade fröken Hulting välförtjent bifall vid utförandet af Fr. Berwalds »Estrella»-aria, likaså fru Edling, som man så gerna återhör, i Webers »Euryanthe»-cavatina »Glöcklein im Thale». Sista konserten inleddes af Mozarts genialiska och intagande G moll-symfoni.

Det lockande programmet till herr Rundbergs matiné hade öfverfyllt Berns' salong. Af nyheterna anslog mest den egendomliga och vackra trion ur Phryne, utmärkt sjungen af fru Sterky, frök. Frödin och hr Ödmann, samt 2 finska och en ungersk folkvisa, utförda af herr Vallenius. De andra operany-

beterna gjorde sig ej mycket gällande, lösryckta ur sitt dramatiska sammanhang och utan orkester. Fröken Labia gjorde bästa lyckan med sin Romance ur Leoncavallos »I Medici» och öfverraskade med att på rätt god svenska sjunga »Neckens polska». Fru Sterky, som biträdde i st. f. fröken Holmstrand, som hade sjukdomsförhinder, vann mycket bifall med Kjerulfs »Min skat» och en melodisk serenad af hennes man hr A. Sterky.

Herr Elmblads konsert å Musik. akademien gafs inför en talrik publik och inbragte den omtyckte sångaren rikt bifall. Många intressanta nyheter, främst Schumanns »Belsatzar» och »Lejonbruden», förekommo på det rikhaltiga programmet, hvars många nummer vi ej kunna uppräkna. Herr Elmblad dokumenterade sig fortfarande såsom eminent balladsångare i första rummet, och äfven hans utförande af engelska folkvisan »Three saylor boys» och ett par andra mindre stycken i liknande stil framkallade varmt bifall. Fröken S. Ek biträdde med några sånger och fröken Alfhild Larson skötte ackompanjemanget, som emellertid en och annan gång kunde ha önskats mindre starkt och ojemt. Fru Sigrid Elmblad hade lemnat en utmärkt öfversättning af sångtexten. Öfriga konserter gafs oss ej tillfälle att öfvervara.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Mycket både gammalt och nytt är för närvarande under arbete. Så repeteras på »Pajazzo» med hr Bratbost i titelrolen och »Hugenotterna», som snart torde komma att gå öfver scenen; vidare af äldre saker »Don Pasquale», »Trubaduren» och »Postiljonen»; af nyheter »Falstaff», »Phryne», »Valkyrian» och »Brudköpet», såsom Smetanas opera »Die verkaufte Braut» kommer att här benämnas.

Fru Lillian Sanderson och hr Bernhard Stavenhagen gifva den 7 april konsert i Musikaliska akademiens stora sal.

Svensk konsert i Köpenhamn var den 3:e Filharmoniska konserten derstädes den sista mars, hvarvid förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist dirigerade och följande svenska kompositioner utfördes: Symfoni, G-moll, af Franz Berwald; Scen och aria ur Iv. Hallströms »Den bergtagna», sjungen af grefvinnan Math. Taube; Violinkonsert af Tor Aulin (hr Aulin) och Pianokonsert med orkester af Vilh. Stenhammar (hr Stenhammar). Programmet upptog vidare sånger. Vid generalrepetitionen (se »Från in- och utlandet: Danmark) vann dir. Nordqvist fullständig seger med Berwalds symfoni. Grefvinnan Taube, hrr Aulin och Stenhammar vunno ock välförtjenta triumfer. Hyllningarne vid sjelfva konserten, som bevistades af den kgl. familjen, voro ännu större och hr Nordqvist helsades med orkestertusch samt erhöll en lagerkrans.

Marcello Rossi, som efter sina konserter här medverkade på en konungens soaré å kgl. slottet jemte fröken Thiess, fick då af konungen mottåga medaljen »Litteris et artibus». Den utmärkte och sympatiske konstnären lemnade hufvudstaden dagen derpå.

Tor Aulins och Vilh. Stenhammars konserterande i Köpenhamn den 19 och i Berlin den 27 februari var en stor triumf för de båda svenska tonkonstnärerna och ej mindre för Emil Sjögren, hvars af dem utförda andra sonat för piano och violin i båda dessa städer blef högst fördelaktigt bedömd. Max Seiffert yttrar om den i Allgem. Musik-Zeitung: »Det är varmt känd, djupt lidelsefull musik, som sprungit fram ur hjertat på en äkta musiker. — Jag har under en lång följd af år icke lärt känna många musikaliska verk af en så omedelbart gripande och djup verkan, som denna sonat. Den blef ock mästerligt utförd.» Vid konserten i Berlin medverkade fru Davida Afzelius från Göteborg och Heinrich Grünfeld, den senare i en pianotrio af Franz Berwald. Seiffert yttrar vidare: »Äfven i soloföredragen lemnade de båda konstnärerna fullgiltiga bevis på framstående skicklighet, hr Aulin med Leclair's sonat »Le tombeau», hr Stenhammar med Bachs Toccata och Fuga i D-dur. Fru Afzelius sjöng med en härlig, äkta kontra-alt sånger af Grieg, Tschaikowsky, Heyse, Brahms och Sjögren och dokumenterade sig som en varmt kännande sångerska, utbildad i utmärkt skola.»

Mazérska qvartettsällskapet härstädes kommer att den 14 april ha en intressant musiktillställning med kammarmusik på Hasselbacken. Ändamålet dermed är att vinna medel till bekostande af en för sällskapet välbehöflig flygel. Vid konserten komma att jemte goda förmågor inom sällskapet medverka hrr Tor Aulin, L. Zetterqvist och Vilh. Stenhammar. Ehuru detta musiknöje är af mera privat natur, torde musikvänner, som ej tillhöra sällskapet, genom dess ledamöter beredas tillfälle att öfvervara denna lockande musikfest, som åtföljes af samkväm med supé för dem som deri vilja deltaga.

Svensk konsert i Newyork gafs af sångföreningen »Lyran» den 10 febr. inför en publik af nära 1,500 personer i Tammany Hall. »Lyrans» sångkör af några och tjugu man sjöng bland annat Wennerbergs »Hör oss Svea» och O. Lindblads »Orfevs sjöng». Vid konserten biträdde fröken Sigrid Wolf, som sjöng romanser af Grieg och Södermans »Killebukken» samt deltog i en duett ur »Martha» tillsammans med Conrad Behrens. Hr Behrens sjöng solo Portervisan ur »Martha», »Per Svinaherde» och basaria ur »Trollflöjten». Stort bifall skördade äfven den svenska militärseptetten. »Då härtill kommer att en så förtjenstfull och framstående ackompanjatris som fröken Julia Ziervogel», säger tidningen »Nordstjernan», »biträdde solisterna, så måste det hela vara lyckadt». Fröken Ziervogel från Stockholm är sedan några år bosatt i Newyork och der mycket värderad såsom pianolärarinna. Ändamålet med konserten var att hälften af inkomsten skulle tillfalla dels Svenska societetens nödhjelpsfond, dels Svenska emigrant- och hjelpföreningen.

Sigrid Arnoldson och Nellie Melba uppträda för närvarande med operasällskapet från Metropolitan Opera i Newyork på den ofantligt stora Auditorium-teatern i Chicago. Salongen rymmer öfver 4,000 personer och den billigaste platsen kostar 1 dollar.

Gustaf Holm, den i Newyork bosatte svenske bassångaren, hvilken der verkar såsom kyrko- och konsertsångare samt sånglärare, har i Amerika väckt mycken uppmärksamhet för sin ovanliga basröst. I en artikel, som nyligen varit synlig i den stora musiktidningen »The musical courier», hvari jemföres röster hos berömda sångkonstnärer förr och nu, omnämnes hans omfångsrika bas, hvilken från grofva C, som sjunges med full och fast ton, sträcker sig 2 $^{2}/_{3}$ oktav i höjden ända till Ass. »The musical world», som utgifves i Chicago, omtalar också Gustaf Holm, »den djupa basen vid katedralen», i samband med en af honom sjungen och rekommenderad sång, »Forget me not», af miss Anita Owen.

Göteborg. Af musiknöjena härstädes under mars månad har dr Valentins konsert blifvit i förra numret omnämnd. I början af månaden gaf Göta P. B:s sångkör i reallärоverkets sal en konsert med orkester, hvilken utförde en festmarsch af C. Warmuth, »Oberon»-uvertyren samt Griegs »Hjertesorg» och »Våren» för stråkorkester. Kören utförde P. Heises »Volmerslaget» med ackompanjemang af bleckinstrumenter, och vidare sånger af Grieg, Wennerberg, Josephson och Ole Bull. — Pianisten Lizzie Winge gaf den 16 mars konsert, hvarvid hon spelade Chopins F-moll-konsert, med dr Valentin vid andra malmsjöflygeln i stället för orkesterackompanjemang, samt vidare stycken af Grieg; en mansqvartett biträdde med sångnummer. Fröken W. berömmes för god teknisk utbildning, men säges sakna värme i föredraget. Till den 23, långfredagen, annonserade fröken Sofie Lindegren konsert med biträde af Stora teaterns orkester, violinisten fru Margadant och sångaren Claes Henning samt fru Hjort-

berg och hr Rydberg, som utförde deklamationsnummer. — Till den 30 mars ha fru Dagmar Sterky och fröken Sigrid Gyllensköld annonserat konsert här i handelsinstitutets sal.

Norge.

Kristiania. Af härvarande teatrar har under förra månaden Kristiania teater i fråga om pjeser med musik endast några gånger uppfört »Jomfruen af Belleville»; Carl Johan-teatern har vid månadens slut bjudit på en 4-akts operett »Dragon Clairette» af H. Raimond och A. Mars med musik af Victor Royer. Pjesen gjorde ingen lycka och utförandet var ej heller det bästa. — Den 6 mars gaf den unge violoncellvirtuosen Auguste Leroy en konsert, biträdd af pianisten Lizzie Winge. Hr H. spelade sjelf E-moll-konsert och Tarantella af Popper, Andante ur E-moll-konserten af Widor och stycken af Schumann, Pièrné och Jacquard, vidare utfördes sånger af en ung komponist hr Gaston Borch, hvilka berömmas såsom ganska stämningsfulla. Konsertgifvaren säges sköta sitt svåra instrument med fin smak. — Pianisten frök. Hilma Andersen konserterade den 16, biträdd af fru Nissen, med hvilken hon spelade Sindings Variationer för 2 pianon och lät vidare höra sig i Schumanns A-moll-konsert, op. 54, med biträde af teaterorkestern, samt i Chopins Polonaise-Fantasi, op. 61. — På Orkesterföreningens konsert den 11 utfördes Suite för piano och orkester af Ole Olsen och pianokonsert i Dess-dur af Sinding, hvarvid Franz Rummel i båda dessa verk skötte pianopartiet. Derjemte gafs Sindings D-moll-symfoni, som nu omarbetats. Serenaden i Olsens »kvicka» Suite måste gifvas da capo. De resp. komponisterna anförde sjelfva sina verk. Hr Rummel, som mycket berömmes, medverkade sedan vid en populär konsert å Eldorado under Ole Olsens ledning. — En romans-konsert gafs den 15 af Hildur Schirmer, biträdd af altsångerskan fröken Inga Olsen och fröken Astrid Johannesen som ackompanjatris. — Musikföreningens 5:e konsert egde rum den 17 under hr Ivar Holters ledning, hvarvid pianisten Martin Knutzen och hr W. Kloed medverkade. Programmet upptog af Schubert: H-moll-symfoni och romanser med piano; Brahms: B-dur-konsert för piano och orkester; Rob. Franz: Romanser; Tschaikowsky: »Romeo och Julia», fantasiuvertyr för orkester. — Till den 26 annonserade fru Olefine Moe konsert med biträde af operasångaren Carl Hansen och Kristiania teaterorkester. Den 29 annonserade violinvirtuosen Johannes Wolff konsert med biträde af fru Agathe Gröndahl och fröken Helene Sontum. Hr W. sjelf hade enligt programmet att utföra Rubinsteins sonat i A-moll för violin och piano, Spohrs 8:e konsert, »Seenes de la Csarda» af Hubay m. m. — Den 4:e kammarmusiksoarén skulle gifvas sista mars.

Finland.

Helsingfors. Sven Scholanders 4:de och sista uppträdande här egde rum d. 27 februari, då han gaf en populär musik- och Bellmansafton i Brandkårshuset. Finska teatern har från slutet af februari flere gånger uppfört »Regementets dotter» med fru Ida Basilier som gäst. Svenska teatern har ej haft någon musikpjes på sin spellista under mars månad, endast »Bröllopet på Ulfåsa» har i slutet af densamma åter gifvits. — Den 4 mars gafs konsert af den ungerske kejserl. hof- och operasångaren Geza Vessey, medlem af franska operan i Petersburg, biträdd af konsertsångerskan fröken R. Vadassy och ungerska hofoperasångerskan frök. V. Baransky. Dagen derpå gåfvo dessa konsert i societetshuset. — Orkesterföreningens 6:te konsert egde rum d. 8:de och programmet upptog 1 Wagner: »Siegfrieds Rheinfahrt» ur »Götterdämmerung»; 2 Rubinstein: Pianokonsert, D-moll (fru M. Dayas); 3 Mozart: Ess-dur-symfoni. Den 5:te mars konserterade frk. Alexandra Ahnger, biträdd af fru Ida Basilier, violinisten J. König och pianisten O. Merikanto. — Frök. Elin Fohström, yngre syster till den intagande och utmärkta operasångerskan Alma Fohström-Rode, gaf d. 12 konsert i universitetssalen och berömmes mycket för sin sång, särdeles i fråga om koloraturen. Några dagar senare gaf hon i Nya Kyrkan en konsert med biträde af hrr Merikanto och Köhler. — Den 14:de gafs konsert af hr O. Merikanto, hvarvid medverkade fru E. Achté, frökn. A. Ahnger, B. Thuring och Leontjeff. — Till d. 18 annonserades konsert af fru Ida Basilier, som biträddes af frökn. Ahnger och L. Kajanus, samt af Akademiska sångföreningen, hvars program bl. a. upptog 3 körer af Wennerberg, Bellmanssånger m. m. Å 7:de Symfonikonserten d. 21 gafs: 1 Balakirew: uvertyr; 2 Flodin: »Luca Signarelli», ballad för bariton och ork. (hr Ojanperä); 3 Dvoràk: Legend för ork., 4 Svendsen: Symfoni n:o 2 B dur. — I slutet af månaden väntades konserter af fru Lillian Sanderson och hr Aino Achté. Orkesterföreningens populära konserter hafva pågått som vanligt.

Helsingfors »Programblad» har i sitt nummer för den 9 mars påpekat ett misstag, som förekommit i ett Sv. Musiktidnings oktobernummer för förra året, omtalande musik som utförts i Esplanadkapellet »under hr Jos. Volontis ledning». Programbladet behagar tillägga »erfarna» till kryddande af sin notis. Vår har intagits efter Helsingforstidningars annonser. Misstaget är lätt gjordt för den, som ej är initierad i förhållandena på platsen, då det undertecknade namnet Volonti fullkomligt motsvarar det under annonsen om de populära konserterna i Societetshuset undertecknade namnet Robert Kajanus. Programbladet borde varit välvilligt nog att trösta oss för misstaget med omnämnande, att biografierna öfver H. v. Bülow och Sven Scholander äro urklipp ur Svensk Musiktidning, hvarmed det ock i afseende på författareskapet till dem kunde rädda sina läsare från — ett misstag.

Danmark.

Köpenhamn. Kgl. teaterns spellista har i mars af pjeser med musik upptagit Cleopatra, Macbeth, Elverhöj, »Det var en gang . . », Et Vintereventyr, Hans Heiling, Faust och balletten »Blomsterfesten i Genzano», samt flere gånger »Anna Bryde», skådespel af Otto Benzon i 3 akter med förspel, till hvilket Lange Müller skrifvit musik. — Konserterna ha varit många. Den 5 mars gaf den berömde holländske baritonsångaren *Anton Sistermanns* konsert med sånger af Mendelssohn, Brahms, Schubert och Schumann. Hans stämma säges vara mycket vacker och sympatisk men föredraget något enformigt. Den 9 gaf han sedan en populär afskedsmatiné. Den 6:te hade *Marcello Rossi* konsert, biträdd af fröken Thiess och sångerskan fröken Otta Brönnum. I början af mars hade »Föreningen Nils W. Gades minne» sin 1:sta konsert, då af hans verk utfördes: Qvartett D dur op. 63, Fantasistycke för klarinett o. piano, op. 43, Sonat för violin och piano, D moll, samt sånger. — Konservatorieföreningen, ett sällskap af f. d. elever vid konservatoriet, gaf med biträde af en större manskör sin 1:sta konsert d. 7, då Hartmanns uvertyr till »Hakon Jarl» samt Gades symfoni n:o 5 och »Korsfararne» utfördes. Intressant var en konsert d. 10 af *Lange Müller* med blott hans kompositioner. Programmet till denna upptog först en ny suite »Weyerburg» op. 47, vidare musik till »Gildet på Solhaug» (op. 32), romanser (fröken Nyeland, hr Bielfeldt) och hans ungdomligt inspirerade suite »Alhambra». Den nya suiten, en samling Tyroleridyller, är talangfull men ej så fängslande som den sistnämda. Å Kgl. kapellets symfonikonsert under Joh. Svendsens ledning d. 14 utfördes 1 Carl Nielsen: Symfoni, G-moll (ny); 2 Brahms: Violinkonsert (hr Fr. Hilmer); 3 Otto Malling: Orientalisk Suite (ny) och 4 Wagner: Förspel till »Mästersångarne» — En annan märklig konsert var Joachim Andersens 2:dra och sista med biträde af konsertm. *Blener* från Buda-Pesth (enl. annonsen från Berlin). Dess program utgjordes af Cornelius' uvertyr till hans opera »Cid», Saint-Saëns' Symfoni, A-moll op. 55, Svendsens Rhapsodi n:o 4 och Beethovens violinkonsert, spelad af herr Blener, som berömmes såsom öfverlägsen violinkonstnär. — En stor välgörenhetskonsert var tillämnad d. 29 till förmån för den helt nyss stiftade »Föreningen

för understödjande af behöfvande musiklärare och musiklärarinnor». Vid denna dirigera hrr Svendsen och Fr. Neruda och biträda solisterna frök. Elis. Dons, Magda Gersdorff, operasångaren W. Herold och violin. Hilmer. Konserten är i följd af sjukdom uppskjuten till 6 april, då hr Sven Scholander kommer att medverka. — Den filharmoniska svenska konserten är på annat ställe omtalad; generalrepetitionen till denna gafs till förmån för nyss nämnda förening. — Hr Scholander kommer att i början af april åter ge »musikaftnar» här. Den 21 mars började biljettförsäljningen till dem, och d. 25 voro alla biljetter till 3 musikaftnar utsålda. — Några mindre betydande konserter förbigå vi.

Paris. »*Thaïs*», lyrisk komedi i 3 akter, texten bearbetad af Louis Gallet efter Anatole Frances roman med samma namn, musiken af J. Massenet, uppfördes d. 17 mars för första gången å Stora Operan i Paris, men tycktes endast ha rönt en *succès d'estime*. Man fann musiken vara öfverlastad med sökta effekter och libretton, med endast två hufvudfigurer, gjorde för monotont intryck. Fröken Sibyl Sanderson, en af Opéra Comiques »stjernor», gjorde sin debut på Stora Operan som Thaïs, ett slags botfärdig Magdalena, men oaktadt så väl hon som hr Delmas, andra hufvudrolens innehafvare, munken Athanel, båda sjöngo och spelade förträffligt, var framgången medelmåttig. Den vackra dansösen Rosita Mauri utförde ett hufvudparti i en »förförelsebalett» med glänsande framgång.

Dödsfall.

Baer, Abraham, kantor vid mosaiska församlingen i Göteborg, † derst. d. 6 mars. B. kom dit 1857, anställdes först som biträdande föresångare och blef efter några år förste kantor. Baer har utgifvit ett stort arbete öfver gammalisraelitiska sånger, hvilket vunnit stort loford och i utlandet användes som lärobok för kantorer samt utkommit i två upplagor.

Diem, Josef, utmärkt violoncellvirtuos. Till sitt 30:e år vaktade han kreatur såsom alpherde i öfra Bayern, väckte genom sitt flöjtspel uppmärksamhet hos en rik konstvän, som lät honom studera musik i München. Han har gjort konstresor både i Europa och Amerika; † i Konstanz, 57 år.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

Postprenumerera på den trefliga och underhållande illustrerade veckotidningen

Hvad nytt från Stockholm?

som innehåller musikporträtt och musikuppsatser i mängd.

Obs.! *Hvita Fruns* pikanta musikkåserier!

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,

Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA .. 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG ... 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å **Industriutställningen i Göteborg 1891**

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.! Den **enda** svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst **fem år** för instrumentets **hållbarhet** och **varaktighet.**

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor.** Gamla instrument tagas i utbyte.

Svensk Musiktidning,

Nordiskt Musikblad, utgifves 1894, 14:de årg., efter samma plan som förut, med **populärt,** omvexlande innehåll, försedd med **porträtter** och **musikbilagor** (Musikalbum, innehållande piano- och sångstycken). Tidningen utkommer 2 gånger i månaden omkring den 1:sta och 15:de (utom juli—augusti). Pris 5 kronor pr år. Musikbilagan endast för helårsprenumeranter. Lösnummer 25 öre. Prenumeration sker å tidningens expedition **Olofsgatan 1,** 1 tr. öfv. gården (derifrån tidningen hemsändes), i musik- och bokhandeln etc.; för **landsorten** expedieras tidningen fortast **genom postprenumeration.**

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Innehåll: Lillian Sanderson och Bernhard Stavenhagen (med porträtter). — Beethovens Missa solemnis. — Svensk qvartettsång i England, af H. L. — Symfoni, poem af Ragnar Kock. — Musikpressen. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Musikbilaga, Musikalbum VIII. Innehåll: för piano: *Vilh. Svedbom:* Albumblad; *Franz Neruda:* Impromptu; *Fr. Zierau:* Arabesk; *Hugo Sedström:* Novellette; sång: *Felix Lindberg:* Vårvisa, ord af Filip Tammelin.

Stockholm, tryckt i Bergs Boktryckeri, 1894.